

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORØ AKADEMI 400 ÅR

- billeder af et skoleår

Forord

I 1633 måtte Galilei afsværge sin påstand om, at Jorden bevæger sig. På det tidspunkt havde der været skole i Sorø i næsten 50 år.

Sorø Akademis Skole har altså sin oprindelse meget langt tilbage i tiden. Ikke mange skoler i Danmark er ældre.

Der kunne derfor være gode grunde til at markere 400 års jubilæet med et fyldigt historisk tilbageblik. Men Akademiets historie er skrevet mange gange, så vi har valgt i stedet at give et aktuelt billede af skolen i jubilæumsåret.

Gennem mere end 150 fotografier – med enkelte undtagelser fra 1986 – har vi forsøgt at beskrive vores skole: det moderne gymnasium *Sorø Akademis Skole*, der via *Sorø lærde Skole* og *Opdragelsesanstalt* har udviklet sig fra Frederik II's *Kgl. frie Skole i Soer*.

Læsere, der ønsker flere oplysninger om skolens historie, henvises til de værker, der er nævnt sidst i denne bog.

Redaktionen.

SORØ AKADEMI 400 År

– billeder af et skoleår

Copyright © by PHØNIX 1986

Redaktion: Torben Christoffersen, Steen Jensen og Lars Kelstrup

Foto: Lasse Tryde (enkelte billeder af Per Ole Johansen, Peter Kristiansen og Lars Kelstrup)

Lay-out og tryk: Carsten Flink & Co. Grafisk Produktion – Sorø

ISBN 87-981934-2-2

Denne bog er udgivet med støtte fra tipsmidlerne.

SORØ AKADEMI 400 ÅR

- billeder af et skoleår

Sorø Akademi 1749: Barokslot.

Christian VI's akademi

Dårlige tider for landbruget i forbindelse med sven- skekrigene førte til at det første akademi måtte ned- lægges 1665, mens skolen fortsatte til 1737.

Da blev den midlertidigt lukket, og 1738-43 fore- gik en fuldstændig ombygning og modernisering af klosterbygningerne, udført af slotsarkitekten Laurids Thuras ven Holger Rosenkrantz. Samtidig opførtes også tre professorboliger, og de to af disse, Molbechs og Ingemanns Hus, findes endnu som minder om dette andet akademi, der kom til at fungere fra 1747- 98.

Det var dette akademi Ludvig Holberg interesse- rede sig så meget for at han i 1747 testamenterede sin formue (det vil især sige godserne Tersløsegård og Brorup) – og til gengæld fik en barontitel.

Frederik VI's skole og akademi

Akademibygningen brændte i 1813, men det var gode tider for landbruget, og ved dygtig administra- tion af godset skabte amtmand P. C. Stemann mulig- hed for at bygge en ny hovedbygning.

Mallings hovedbygning ved midten af forrige århundrede. Man ser bl.a. at Fraterbrønden endnu ikke har fået sit brøndhus; det kom i 1912 som en gave fra gamle elever.

I 1822 åbnede skolen i lokaler i De unge herrers Gård, og i 1827 kunne kongen indvi den nye klassi- cistiske hovedbygning, opført af Peder Malling som få år senere fortsatte med at bygge det nye Køben- havns Universitet, hvor man ser mange træk fra Sorø gentaget.

Samme år som skolen startede Frederik VI's akademi, hvor bl.a. digterne B.S. Ingemann, Carsten Hauch og Chr. Wilster var lærere.

Dette akademi blev nedlagt i 1849, men skolen fortsatte og har siden gennemgået samme udvikling som landets øvrige lærde skoler.

Fra 1848 blev der oprettet selvstændige realklas- ser, som en forløber for realskoleloven af 1855, og Sorø var naturligvis omfattet af kultusminister C.C. Halls skolelov af 1871, der delte latinskolerens to øverste klasser i en sproglig (dvs. klassisk-sproglig !) og en matematisk-naturvidenskabelig afdeling, og af loven om højere almenskoler af 1903, der i store træk skabte det nuværende gymnasium.

Alumnerne boede fra 1827 på øverste etage af hovedbygningen, men der blev for ringe plads, og bygningsmæssigt satte perioden sig spor i Rektorgår- dens Forbygning fra 1836, Bagbygningen fra 1855 og Gymnasiet fra 1919, ligesom Sygehuset blev bygget i 1861.

En yderligere udvidelse af alumnekapaciteten skete da Vænget (fra 1976 museum) blev alumnat i 1927.

Den stadigt voksende interesse for naturviden- skab og teknik førte til bygningen af Museet (nu Na- turfagsbygningen) i 1901.

Eneste statsskole

Indtil 1958 havde skolen en særlig status som en slags mellemting mellem en stats- og privatskole. Men da stiftelsens økonomi ikke længere tillod den at drive skolen, overtog staten driften, skønt stiftelsen fortsat er ejer af bygninger og gods.

Det var ikke uden forbindelse med dette arrange- ment, at Nye Alumnat ved Store Plads blev bygget og taget i brug i 1960.

Et særtræk ved Sorø er, at skolen efter først Mellem- og siden Realskolens afskaffelse ved under- visningsministerens mellemkomst fik lov at bevare 8.-10. klasse for alumner.

I den allerseneste tid er de første piger blevet optaget som alumner (i 1983), og skolens nyeste byg- ning, idrætshallen, blev taget i brug i 1985.

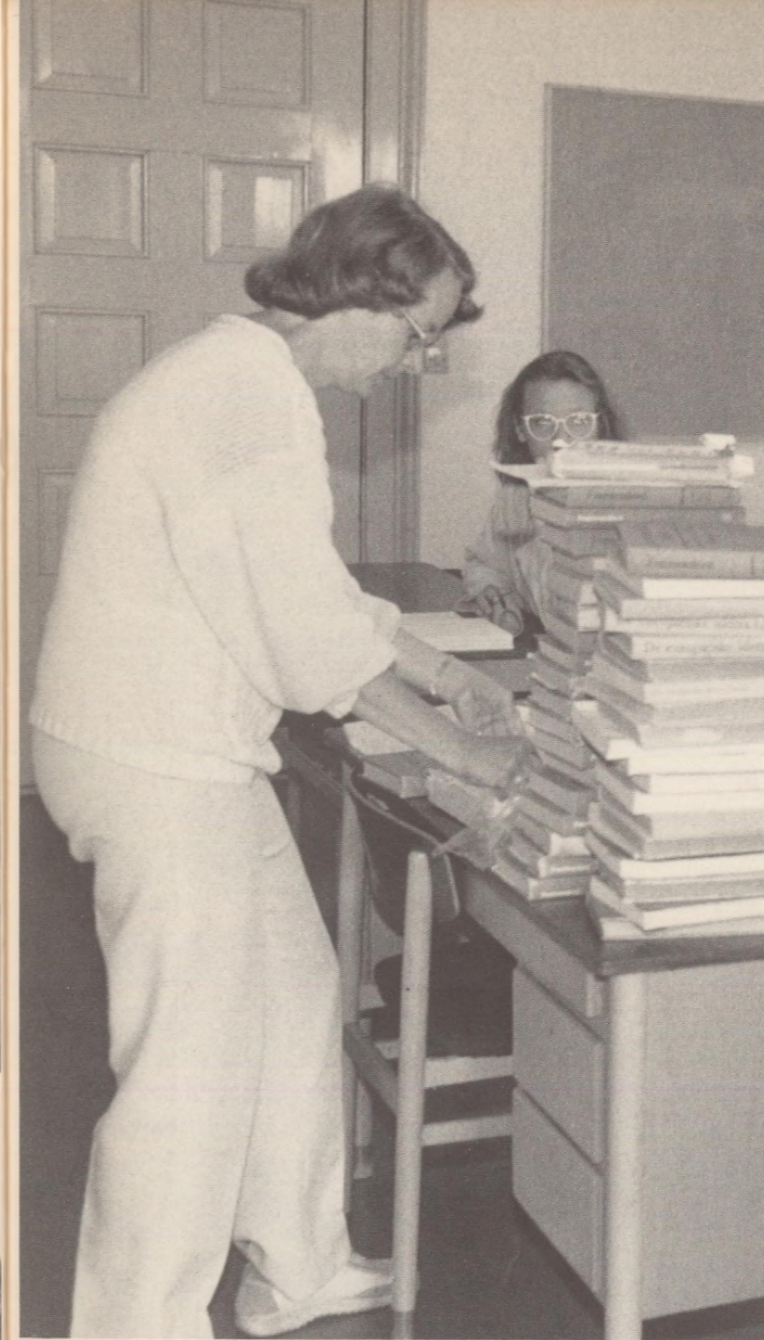
Afsluttende kan man notere sig, at netop ved 400- året for sin oprettelse indtager skolen påny en særstilling, idet den ved de øvrige statsskolelvers over- gang til amterne 1. januar 1986 står tilbage som landets eneste statsgymnasium.

Hovedbygningen som motiv på frimærke udgivet i anledning af 400 års jubilæet. (Tegner: Birgit Forchhammer).

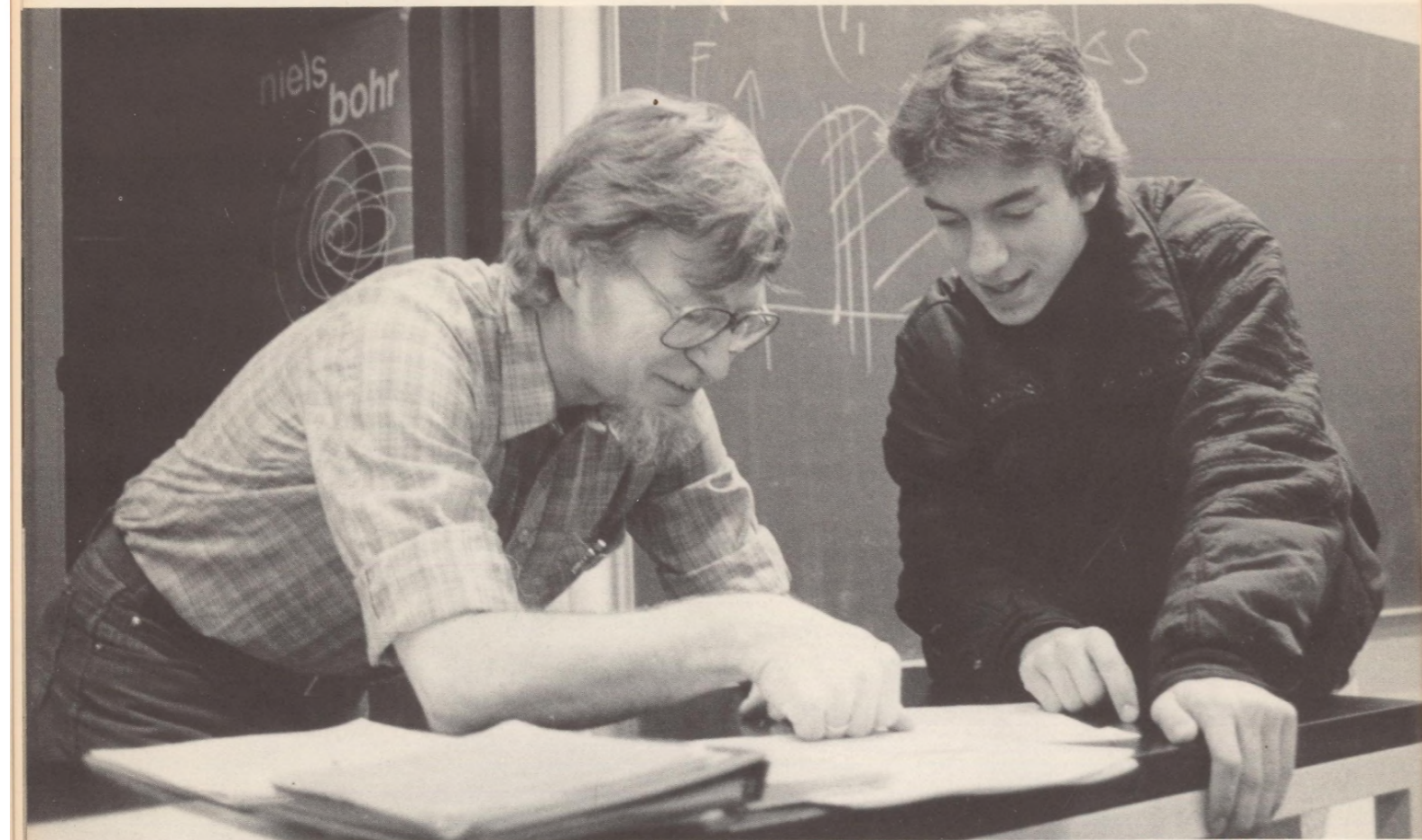

Første skoledag

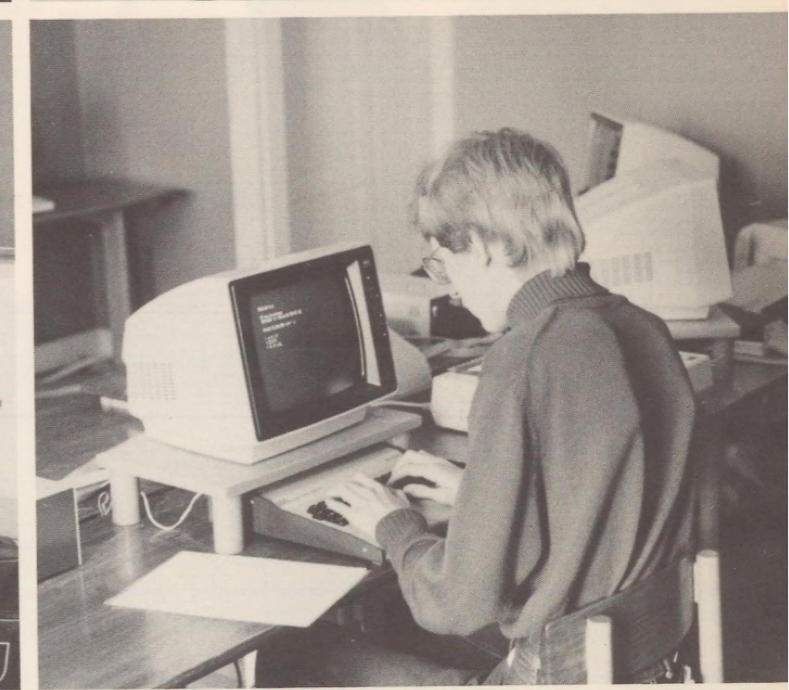
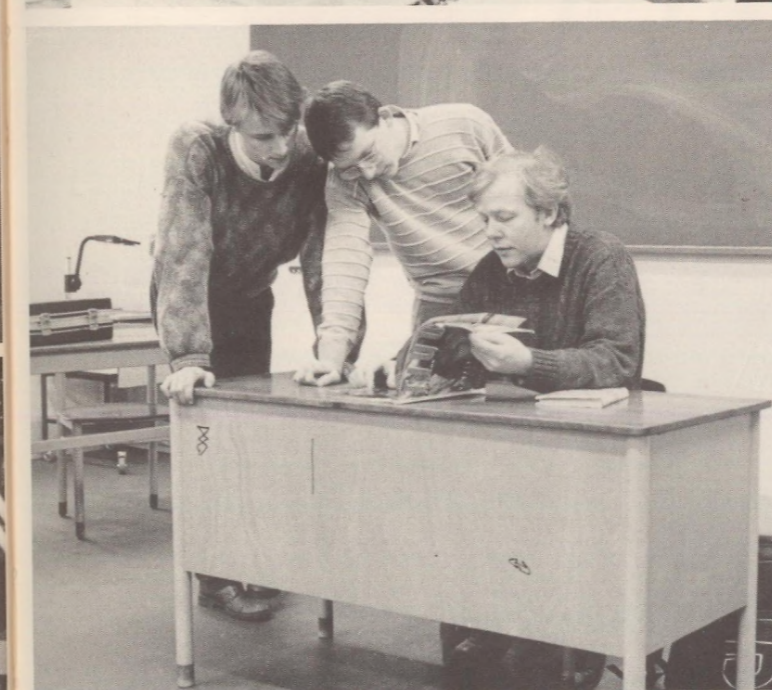
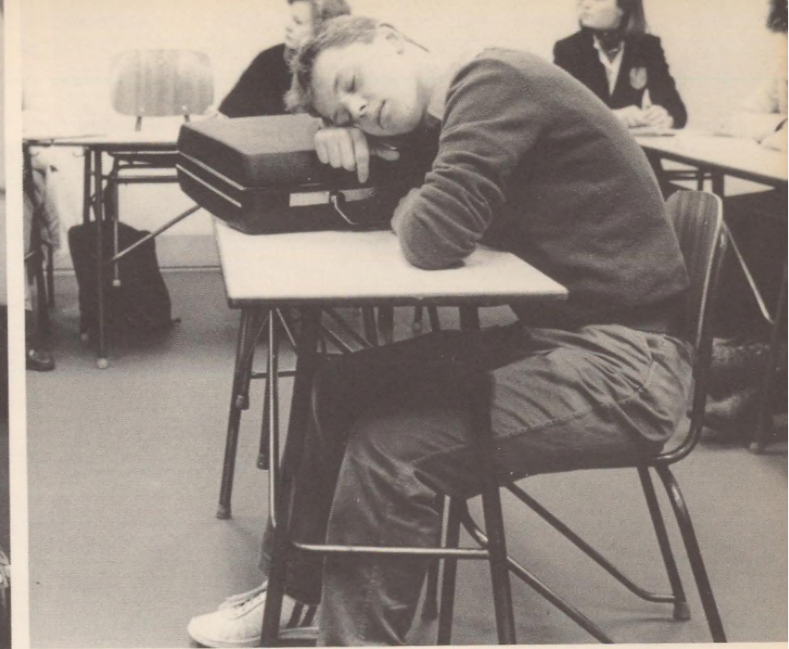

Undervisning

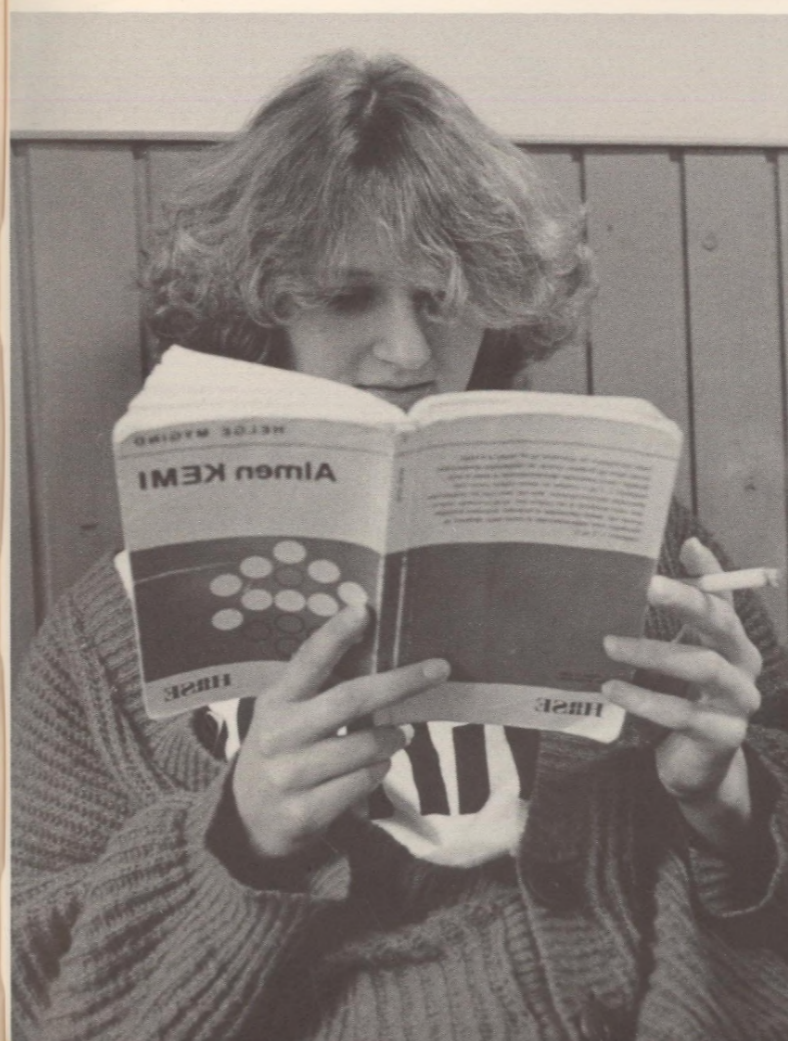
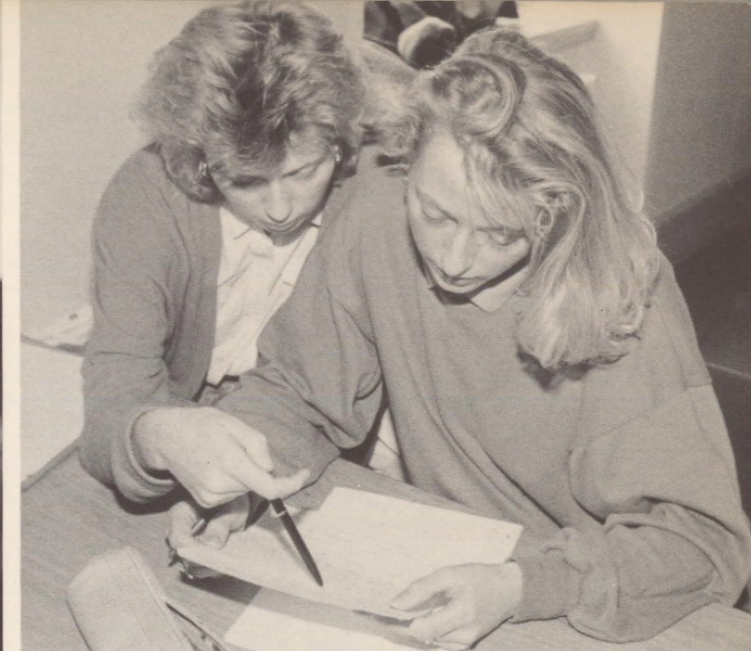

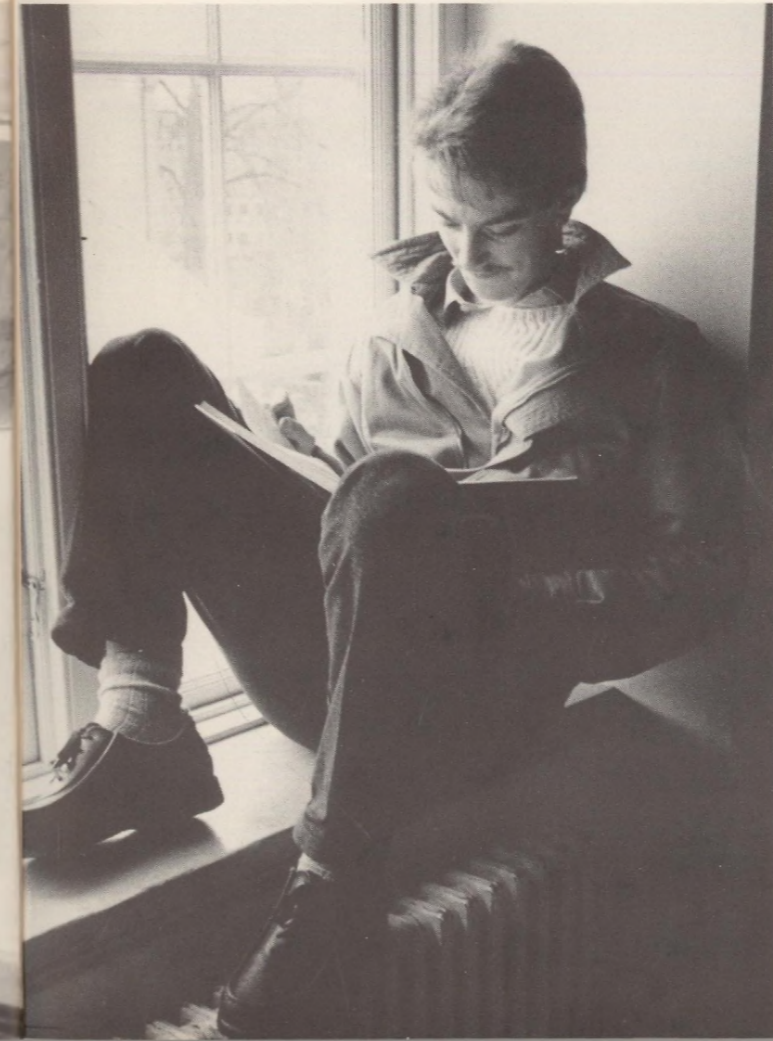

Frikvarter

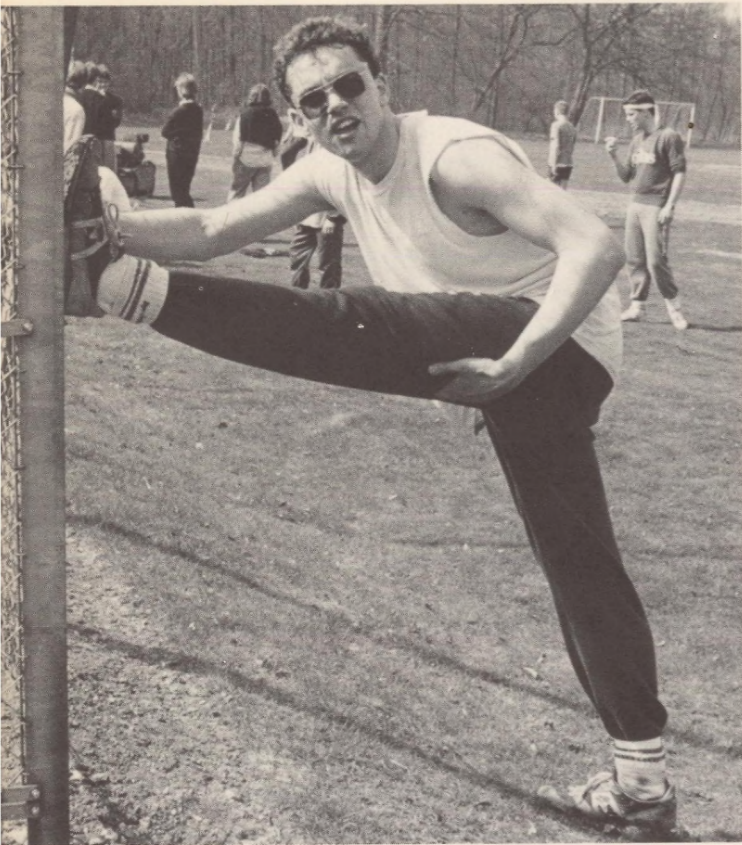

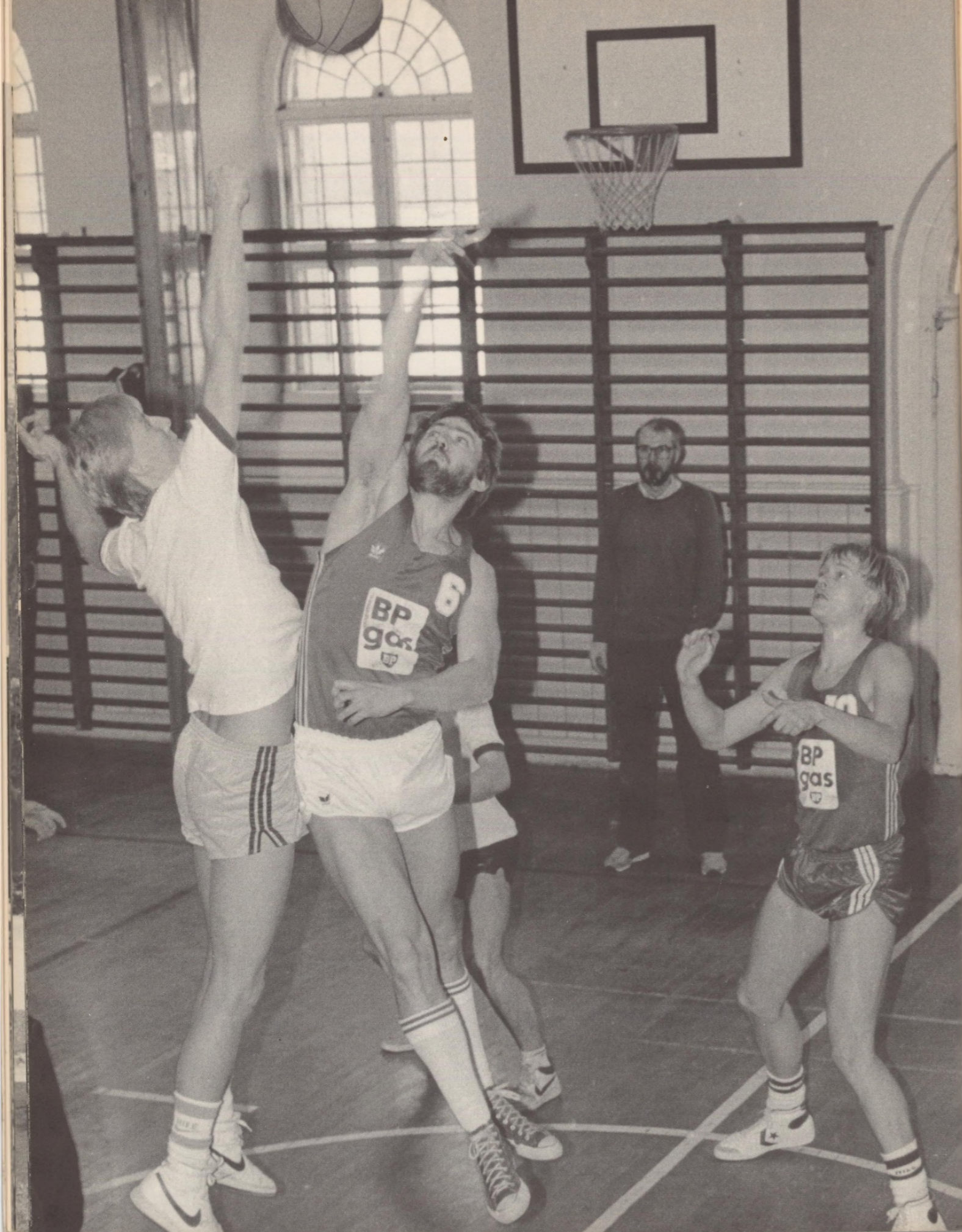

Sport

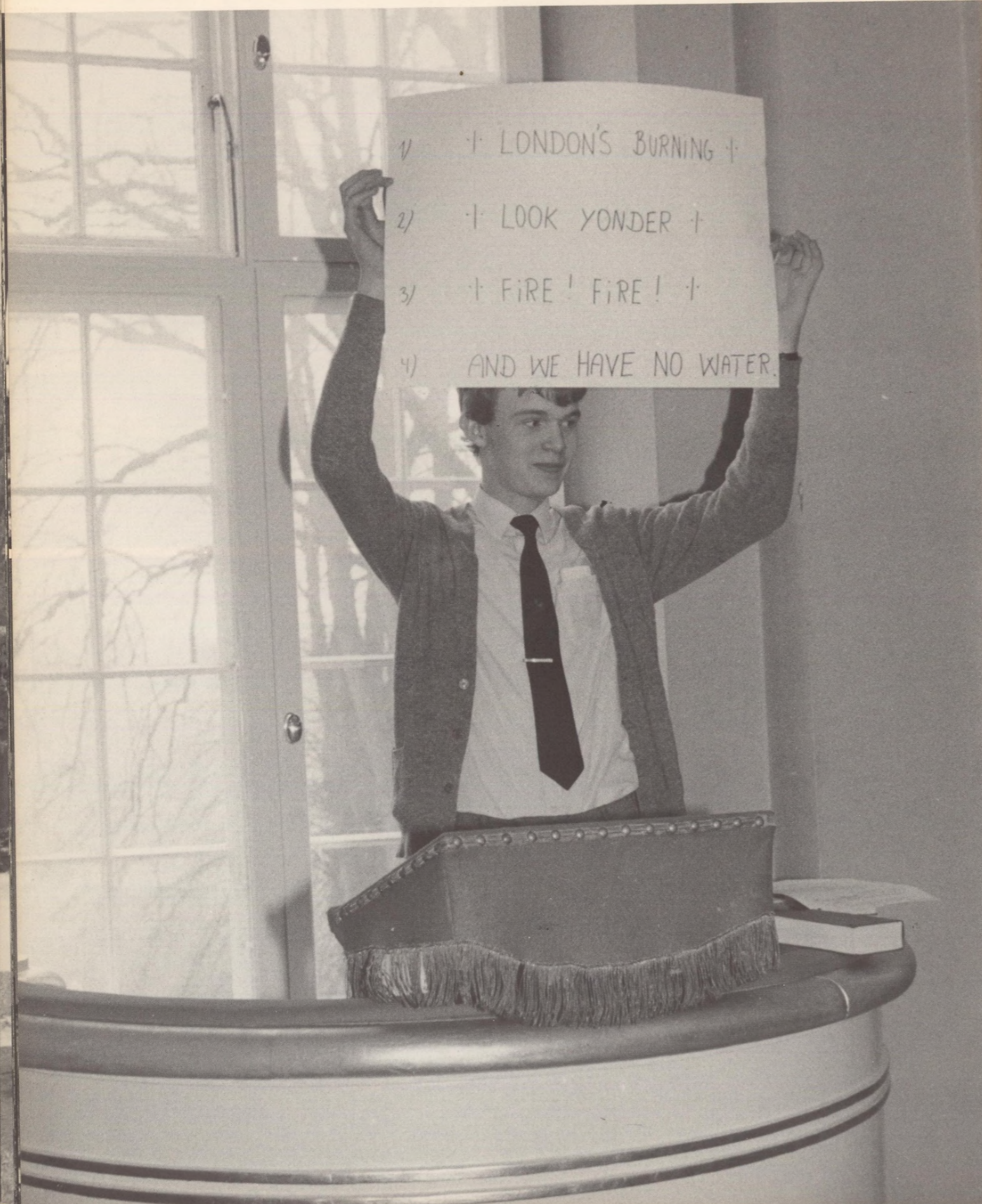

Musik og sang

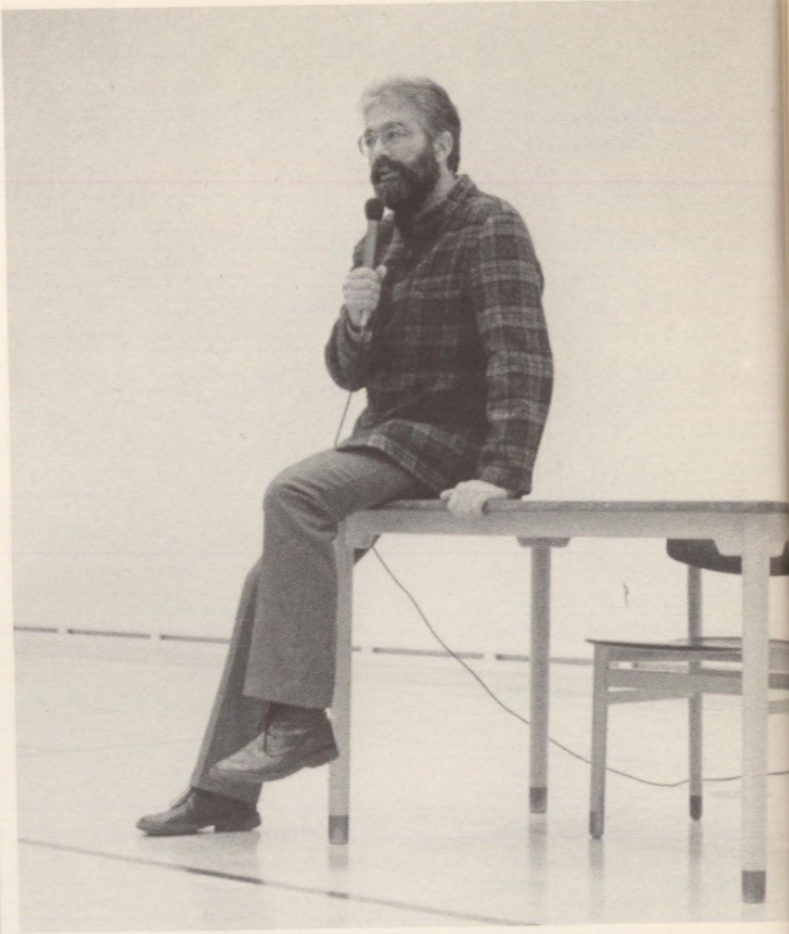

Morgensamling

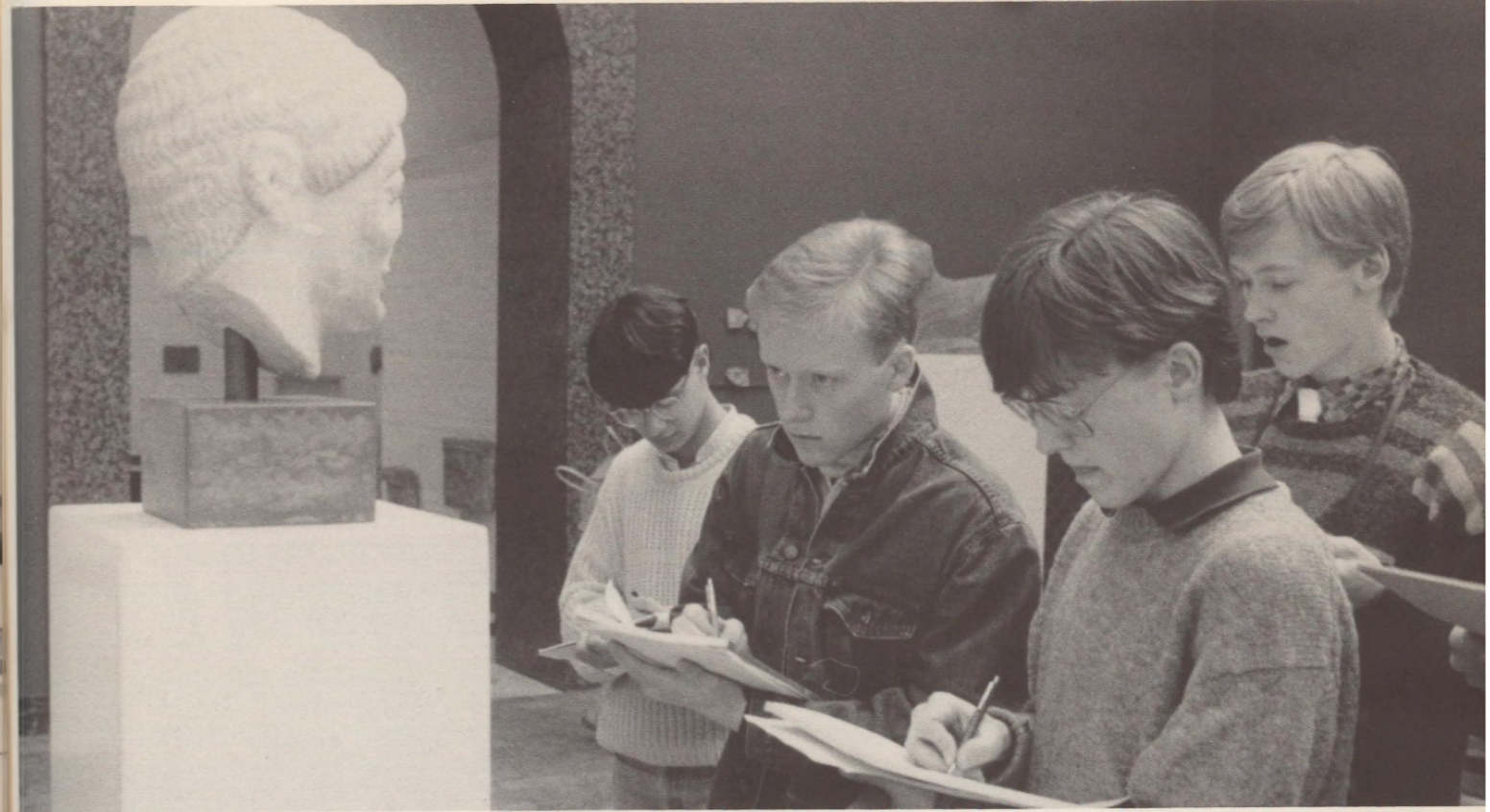

Fællesarrangementer

Ekskursioner

Onsdag den 20. august 1986 kl. 10.05

Fester

Skolekomedie

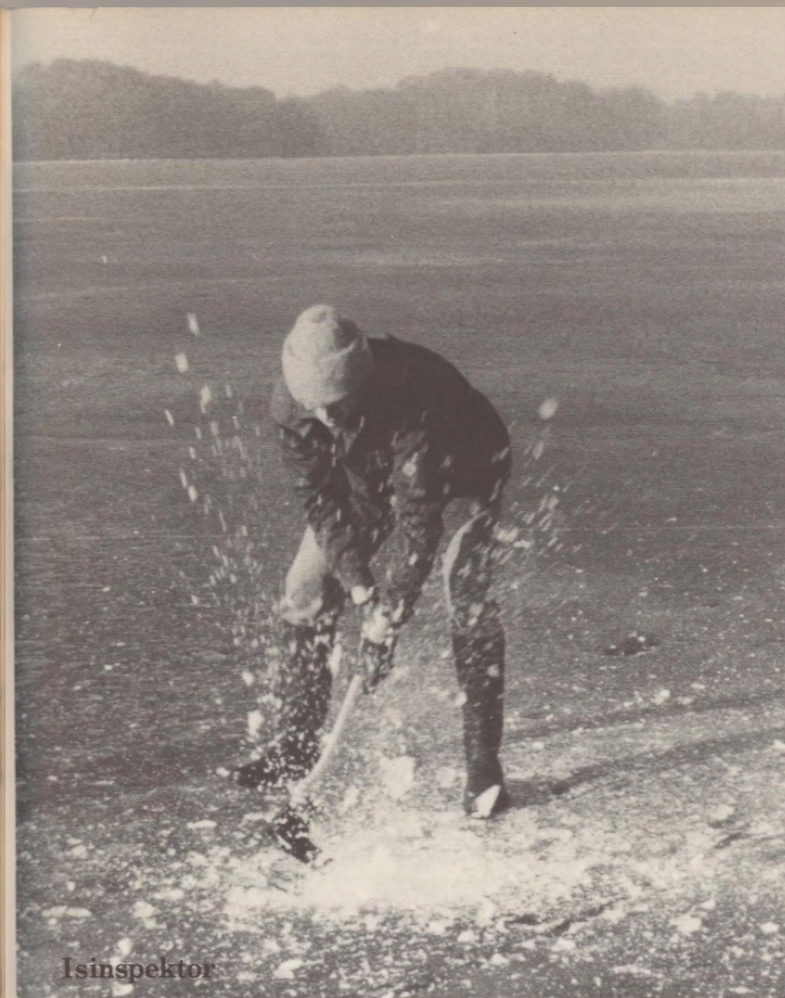
Særlige hverv

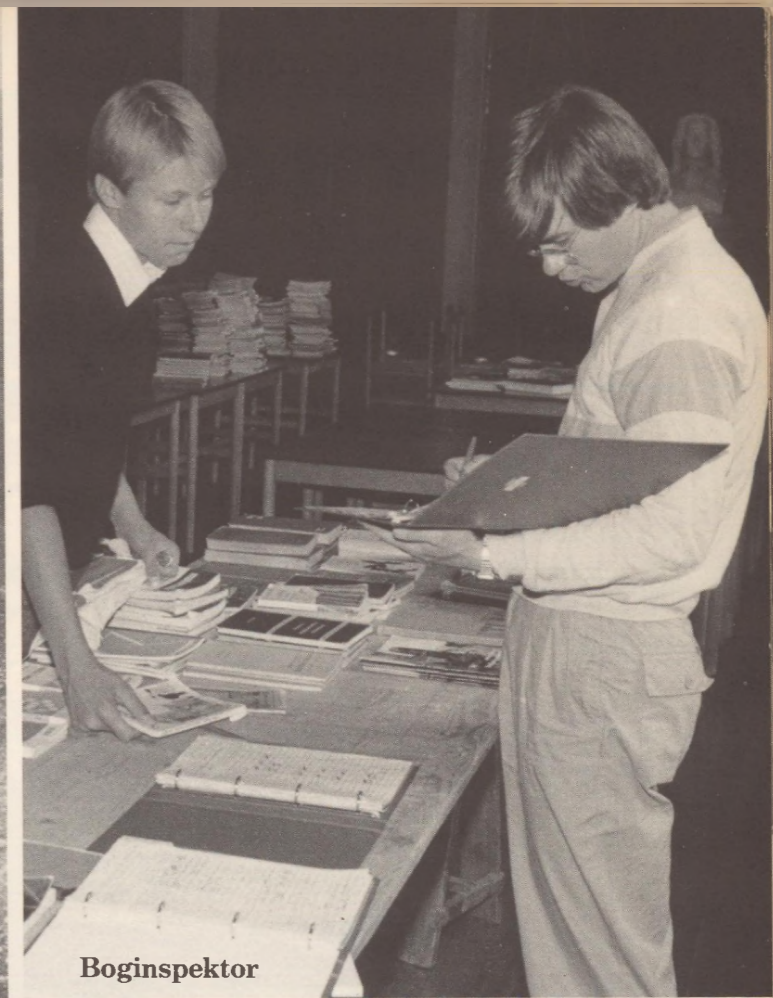
Rektor

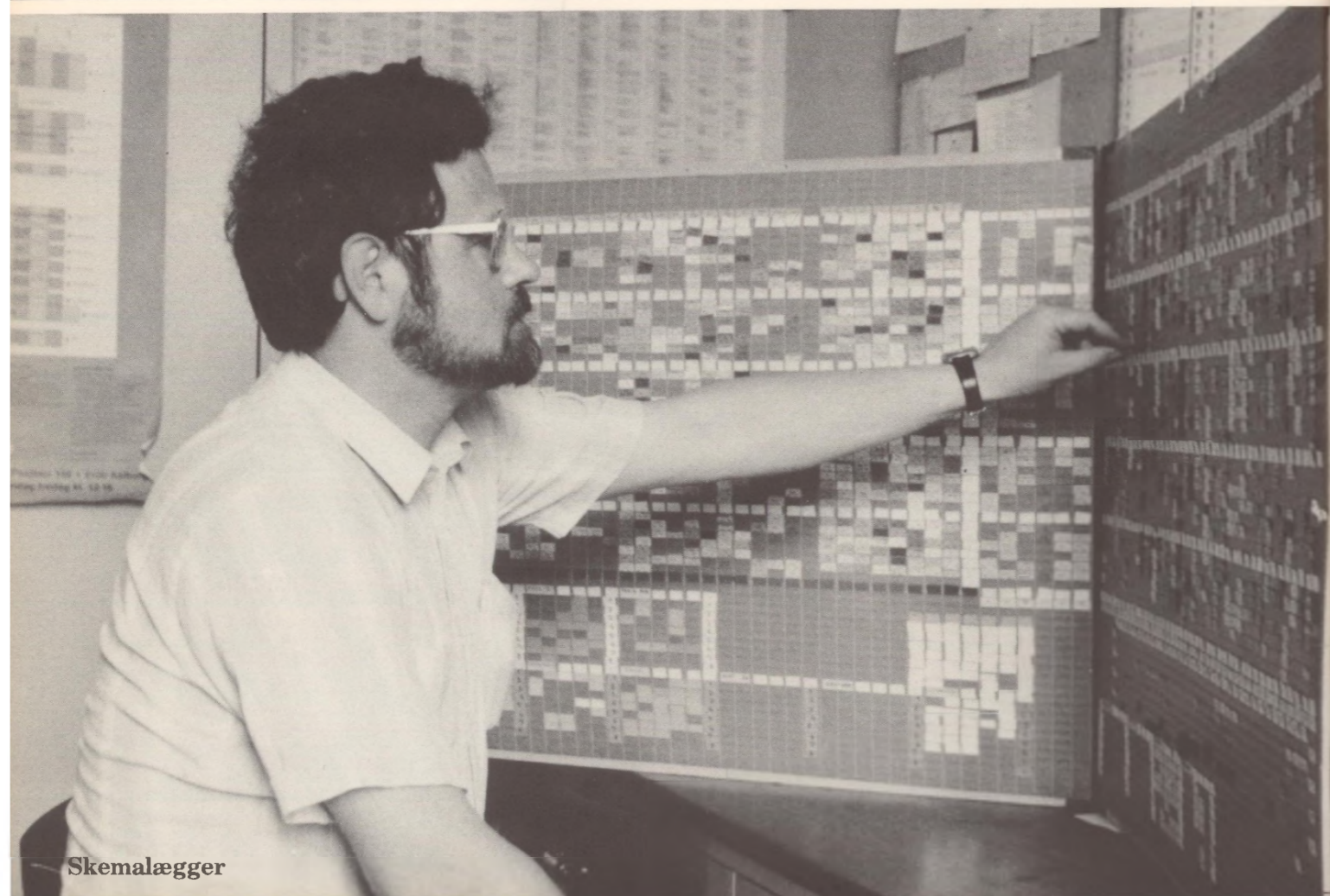
Inspektor

Isinspektor

Boginspektor

Skemalægger

Datavejleder

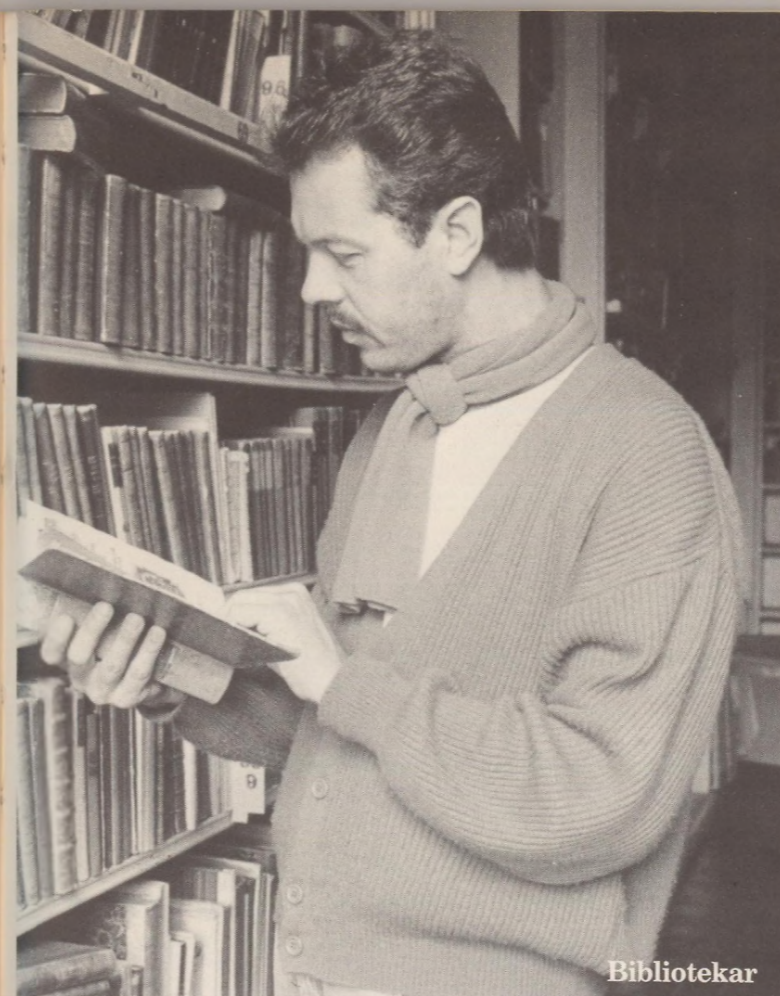

Festinspektor

Kostinspektionen

Bibliotekar

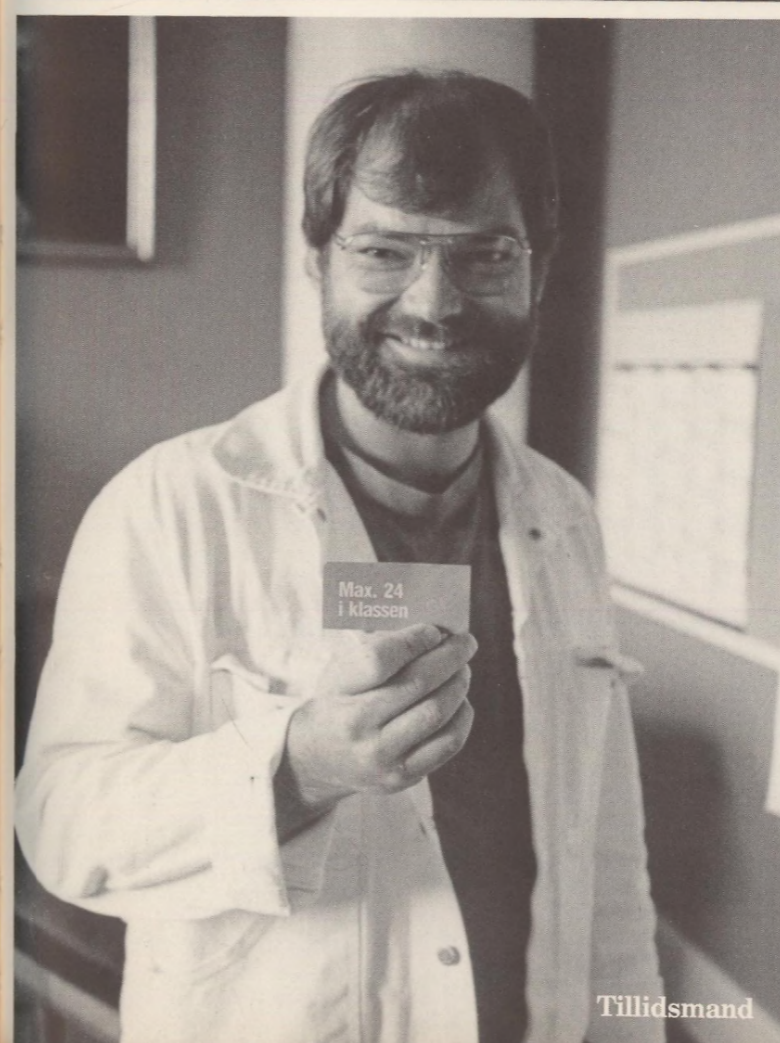
PHØNIX-redaktionen

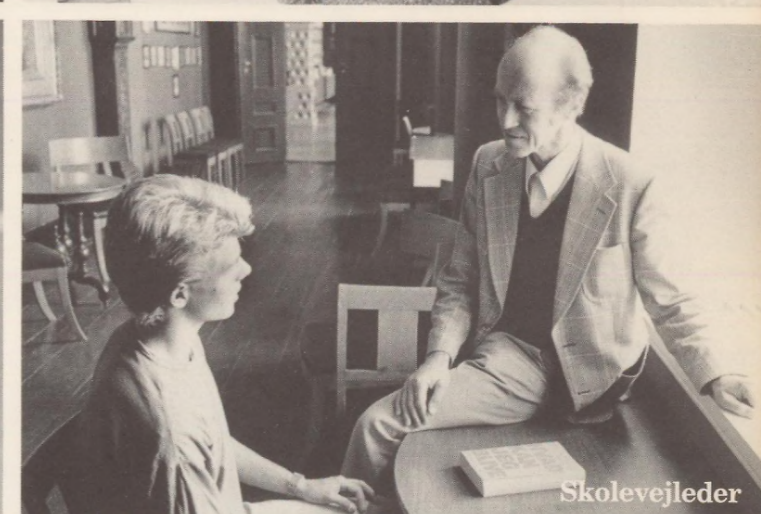
Studievejleder

Lærerrådet

Tillidsmand

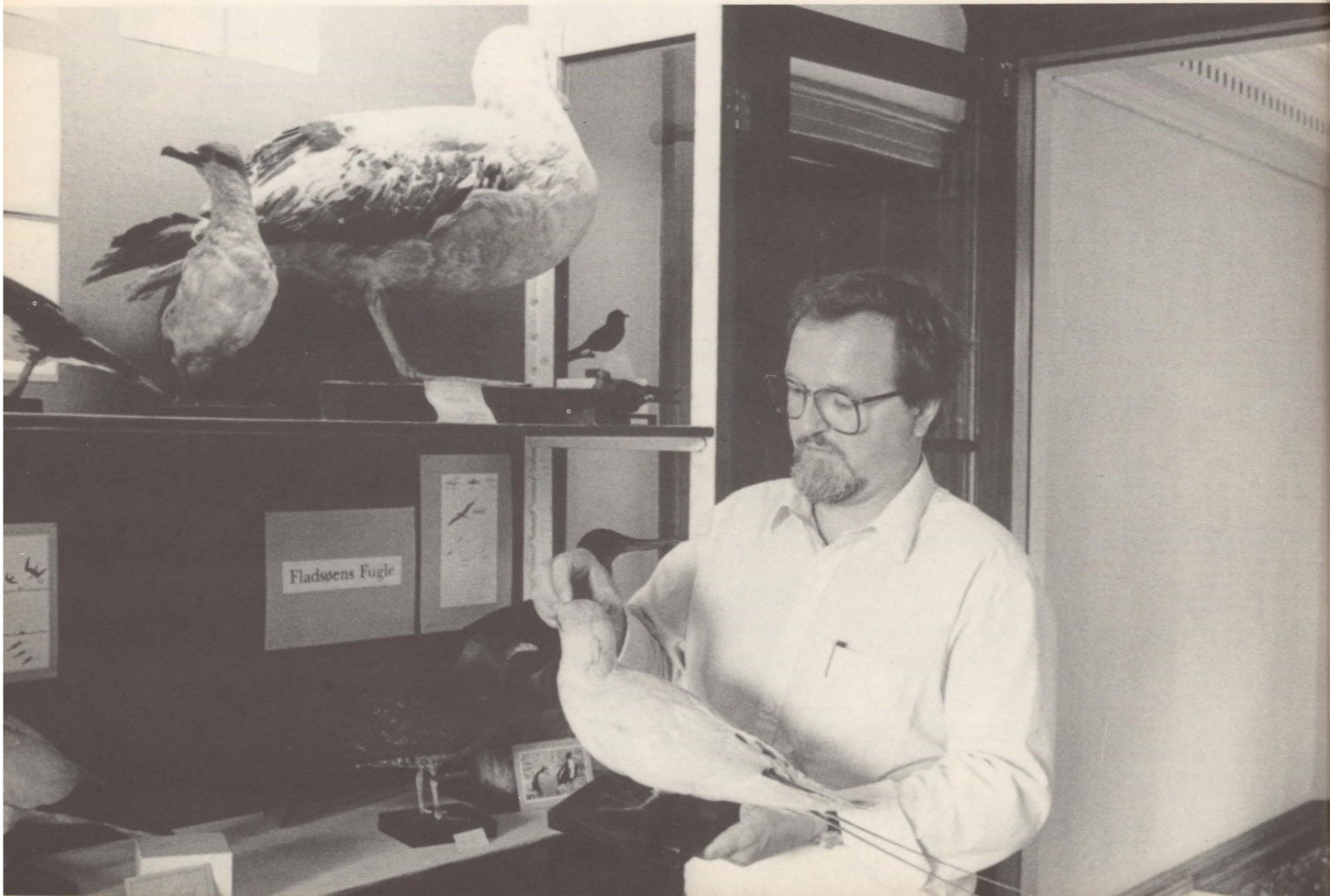
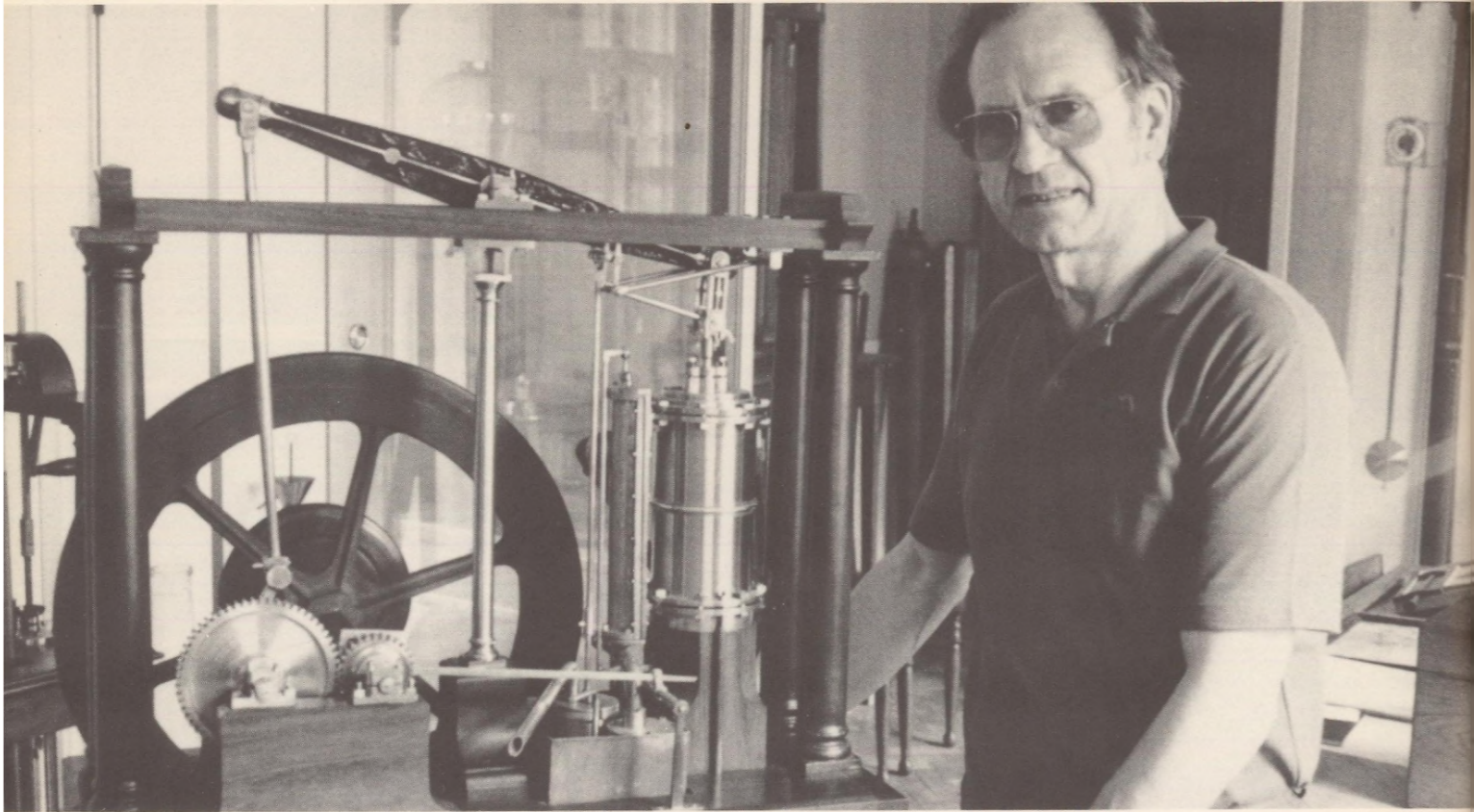
Skolevejleder

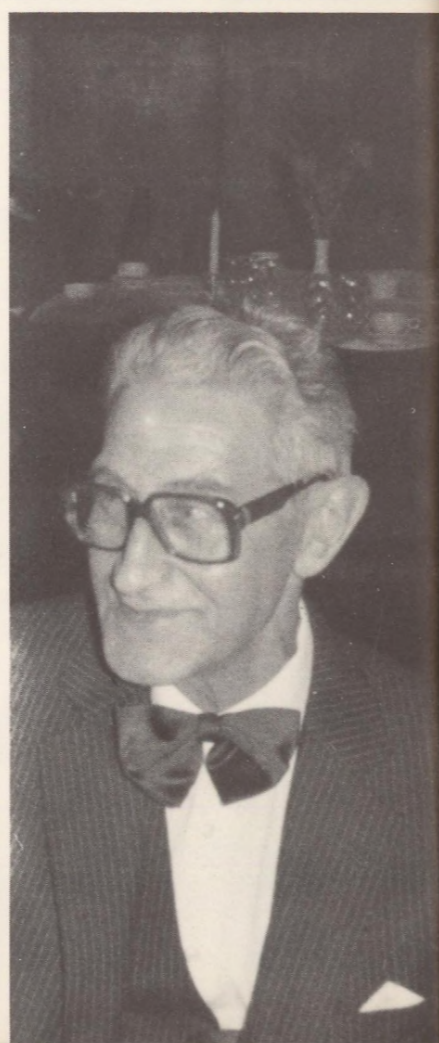

Samlingerne

TAP

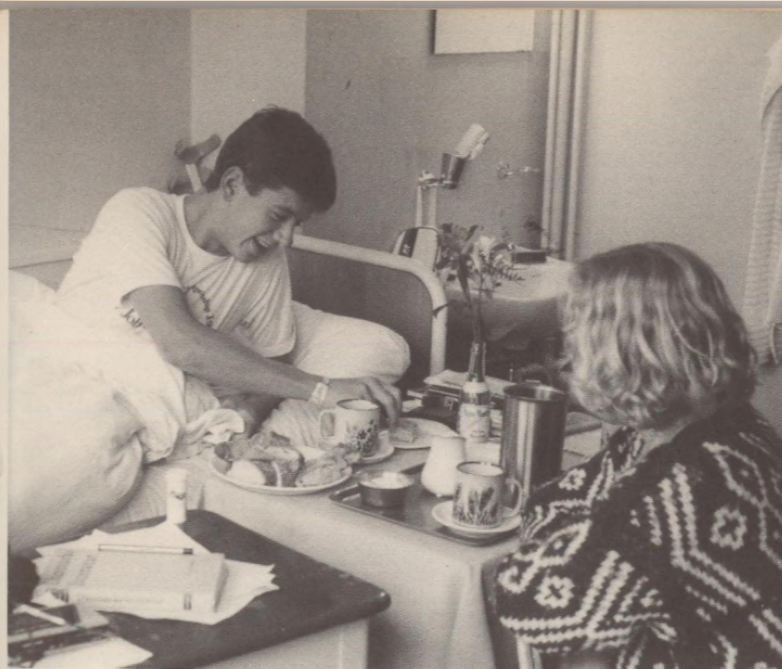

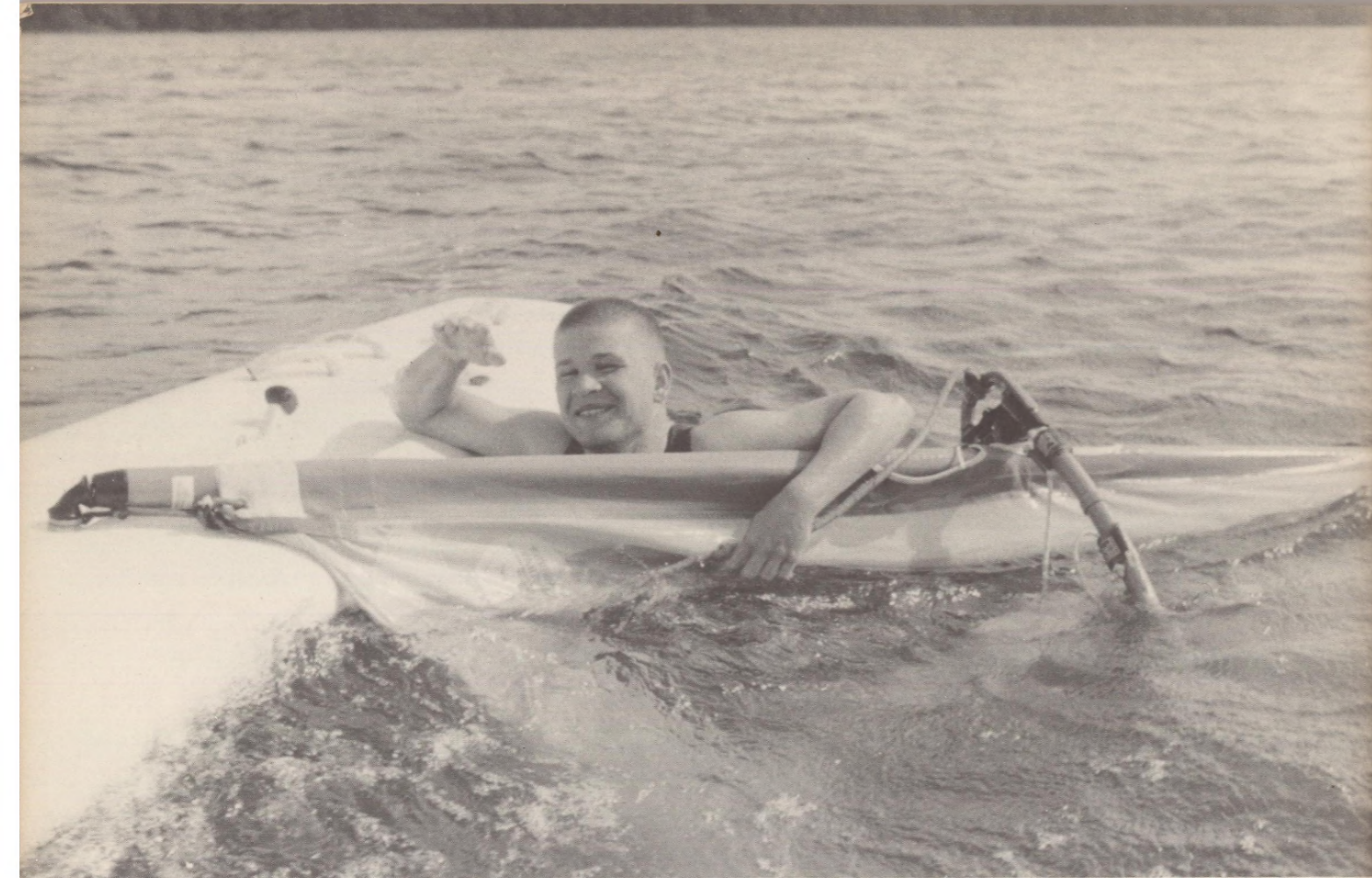

Alumner

Skolen i bybilledet

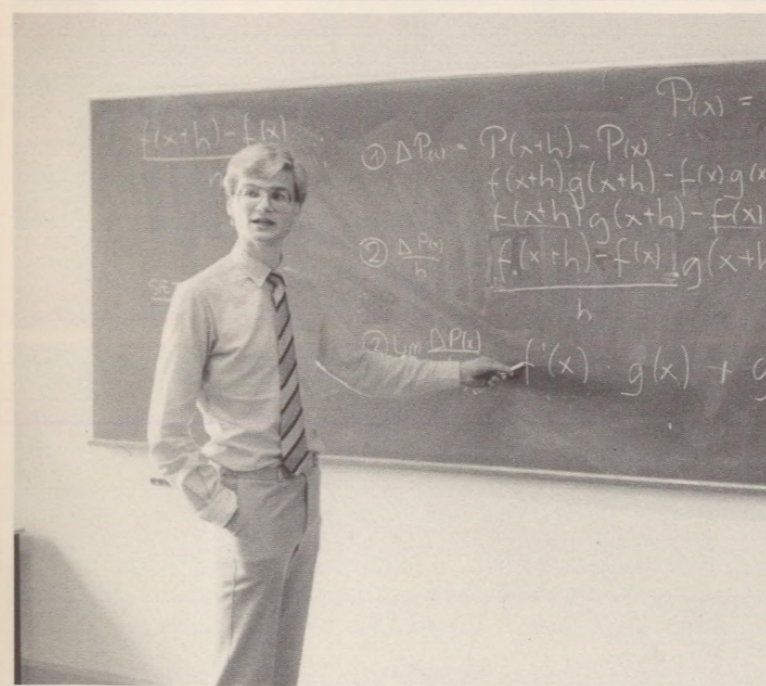
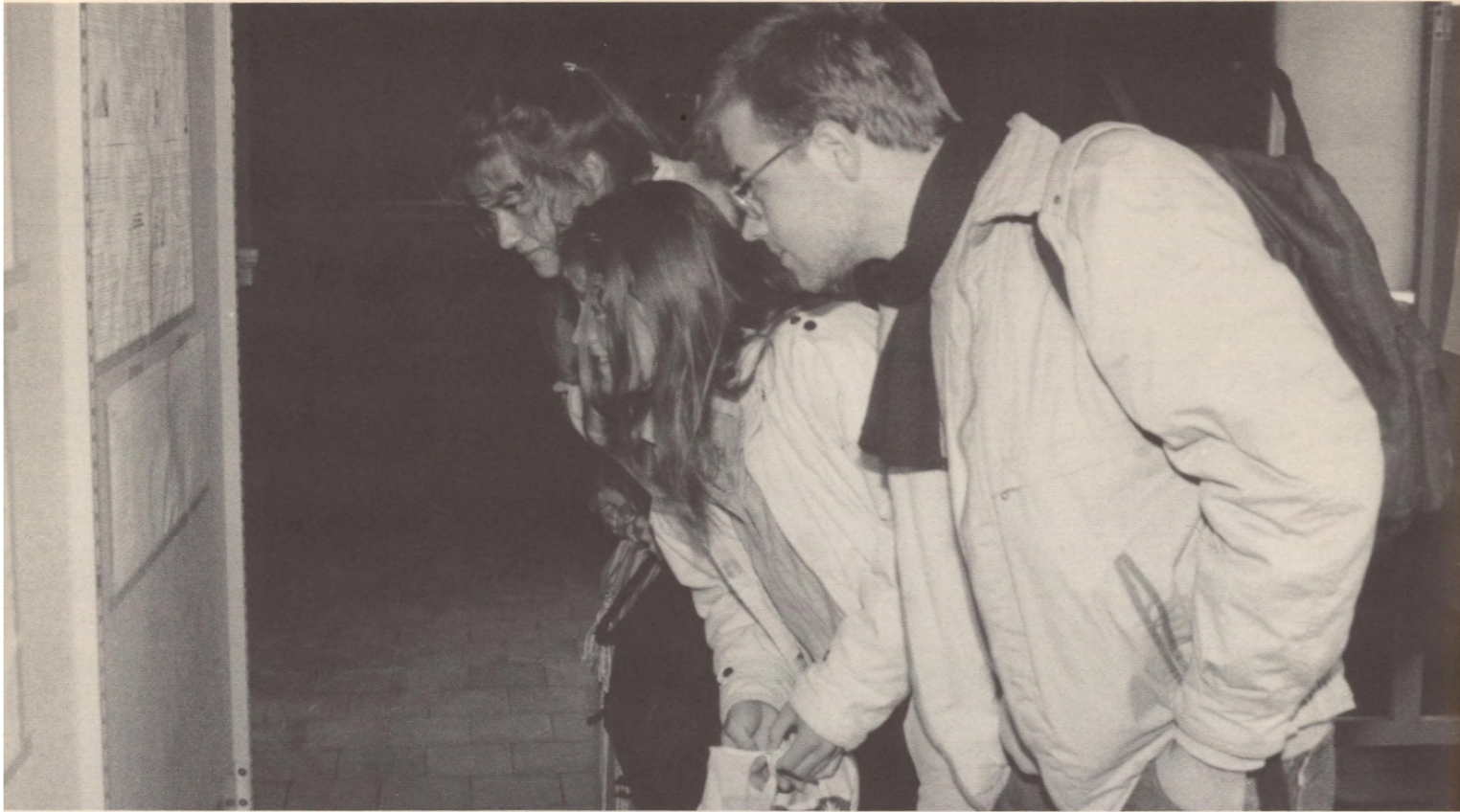
Sidste skoledag

Skriftlig eksamen

Studenter

Gammelsoranerdag

Jubilæum 31. maj 1986

Nedenfor er anført nogle få af de mange bøger, der er skrevet om Sorø Akademis Skole.

Hovedværket – også i videnskabelig henseende – er:

Sorø. Klostret, Skolen, Akademiet gennem tiderne. I-II. 1924-31.
Skrevet af M. Mackeprang, Poul Nørlund, William Norvin m.fl.

Desuden kan nævnes:

Academia Sorana. 1962. Af Kai Hørby m.fl.
Svend Ranvig: Sorøkrøniken. I-II. 1986.
Sorønerbiografier 1584-1737, 1747-1800, 1822-1900, 1901-1960.

Sorønerbladet.

Årsskrifter for Sorø Akademis Skole.

Årbøger for Historisk Samfund for Sorø Amt.

